

- Europas første by funnet i Spania

Spanske arkeologer mener de har funnet den aller eldste byen på det europeiske kontinentet.

Asle Rønning
journalist

Lørdag 06. oktober 2012
kl. 05:00

Utgravingene på funnstedet La Bastida er fokusert på to områder. Et område til høyre på dette bildet omfatter et monumentalt inngangsparti med høye murer og tårn. Et område som sees til venstre på bildet har spor av bolighus og andre typer bygninger og et vannreservoar. Klikk forstørrelsesglass for større versjon.
(Foto: ASOME-UAB)

I regionen Murcia på den spanske middelhavskysten har arkeologer avdekket en 4200 år gammel bosetting beskyttet av solide murer og tårn av stein.

Funnene kan bety at lærebøkene i Europas tidligste historie må skrives om og at den iberiske halvøya med Spania og Portugal har spilt en mye viktigere rolle enn hittil trodd.

Husene og befestningen skal være bygd for 4200 år siden. Dette er mye eldre enn noen tilsvarende byggverk fra andre deler av det europeiske fastlandet, med unntak av Kreta.

La Bastida heter funnstedet, som forteller om en svært tidlig utvikling av en kultur med vekt på krig, våpen og tydelige klasseskiller.

- Mektig by

Utgravninger mellom 2008 og 2011 bragte for dagen rester av boliger og andre bygninger fordelt over et område på 40 mål.

Nå er også imponerende steinmurer som er to til tre meter tjukke og en stor "byport" med beskyttende steintårn gravd ut.

Inngangspartiet til bosettingen består av kraftige murer og tårn. Fem tårn er synlige på dette bildet.
(Foto: ASOME-UAB)

Murene er fagmessig bygd opp med mørtel som bindemiddel. Tårnene har hatt en høyde på opptil sju meter. Det er også funnet en buetformet bakingsgang ved porten.

- De siste utgravningene og resultatene fra karbon 14-dateringer indikerer at La Bastida antagelig var den mektigste byen i Europa, heter det i en lite beskjeden [pressemelding fra Region de Murcia og Autonomous University of Barcelona](#).

Superlativene er imidlertid ikke tatt ut av luften. En så avansert byggekultur skulle ikke eksistert så tidlig i denne delen av Europa.

Under fjell

Den befestede bosettingen ligger under et pyramideformet fjell eller åsrygg som er svært markert i landskapet, i kommunen Totana. Funnstedet ligger ikke ved kysten, men et lite stykke inne i landet i regionen Murcia.

Mange norske turister kan ha vært en tur innom regionen ved landing på flyplassen San Javier i Murcia på vei til ulike mål på spanskekysten.

Festningsverkene i La Bastida tyder på at folkene som bodde her hadde omfattende kontakt østover, mot Egypt og andre deler av Midtøsten.

Denne kontakten har antagelig skjedd sjøveien. Det oppsiktsvekkende er at denne forbindelsen har oppstått så tidlig.

Fra Egypt

Tradisjonelt ser man ofte for seg at kulturimpulser fra Egypt i løpet av bronsealderen påvirket dannelsen av såkalte høykulturer også i Europa.

Innflytelsen fra Egypt går via Kreta og den minoiske kulturen der, som har etterlatt seg storslåtte ruiner av palasser på øya.

Påvirket av minoisk kultur blir det etablert befestede byer på det greske fastlandet. Blant dem er Mykene som i Homers Illiaden er utgangspunktet for krigen mot Troja. Mykensk kultur har et høydepunkt for mellom 3600 og 3100 år siden.

Fra det sørøstlige hjørnet av Europa spres så bykultur vestover og nordover.

La Bastida er imidlertid mer eller mindre samtidig med den minoiske kulturen på Kreta og mye eldre enn

Mykene og mange andre av bronsealderens høykulturer.

Dette passer ikke inn i det tradisjonelle bildet i det hele tatt.

Viktig rolle

Førstemanuensis Nils Anfinset ved Universitet i Bergen sier at de nye funnene i Spania er svært spennende.

- Vi har alltid sett mot sørøst og land som Italia, Hellas og resten av det østlige middelhavsområdet, sier arkeologen til forskning.no.

Samtidig har den vestlige delen av Middelhavet med Frankrike, Spania og Portugal vært oversett, mener Anfinset.

Et av de kvadratiske tårnene som beskyttet inngangen.
(Foto: ASOME-UAB)

Han sier at de vestlige delene av Middelhavet kan ha spilt en mye viktigere rolle i bronsealderens Europa enn vi hittil har trodd, og mener at La Bastida støtter opp om dette.

Ny forskning peker i denne retningen. Noen forskere ser på det sørvestlige Europa som utgangspunkt for impulser som også påvirket norsk bronsealder.

Kontroversielt

Anfinset går ikke uten videre med på å utrope La Bastida til fastlands-Europas eldste by. Det er ulike definisjoner av hva som er en by.

- Om man finner murer, trenger ikke det innebære at det har vært en by, sier han.

En by skal også gjerne ha templer, markedsplasser og palasser.

Anfinset skulle gjerne visst mer om hvilke andre funn som er gjort under utgravningene.

De spanske forskerne antyder en folkevandring tvers over Middelhavet som sannsynlig forklaring på etableringen av La Bastida. De ser for seg at en slik utvandring kan ha blitt uløst av en pultselig krise.

Øks av kopper funnet i en grav på funnstedet La Bastida.
(Foto: ASOME-UAB)

Anfinset sier at funnene tyder på kontakt mot Egypt og området som i dag utgjøres av Israel, Palestina, Libanon, Jordan og Syria. Det trenger imidlertid ikke å ha vært en migrasjon. Andre typer kontakt kan også forklare spredning av kultur.

Handel og jakt på råvarer, og kanskje spesielt metaller som kopper og tinn, kan ha brakt folk fra det østlige middelhavet til Spania.

Bronseladeren regnes i det østlige middelhavsområdet gjerne som perioden fra 5500 til 3100 år siden.